

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1323/21-E

Název	Základní škola a mateřská škola Žďárec u Skutče, okres Chrudim
Sídlo	Žďárec u Skutče 8, 539 73 Skuteč
E-mail	reditelna@zs-zdarec.cz
IČ	75016109
Identifikátor	600090337
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Kateřina Odstrčilová
Zřizovatel	město Skuteč
Místo inspekční činnosti	Žďárec u Skutče 8, 539 73 Skuteč
Termín inspekční činnosti	26. a 30. 11. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro základní, předškolní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Žďárec u Skutče (dále škola) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny a školní jídelny - výdejny. Vzdělávání v mateřské škole probíhá v jedné věkově smíšené třídě podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání *My jsme malí šikulové* (dále ŠVP PV). Zapsáno zde bylo 21 dětí z celkové kapacity 25. Dvě z nich byly v posledním ročníku před nástupem do základní školy a jedno s odkladem povinné školní docházky. Vzděláváno je zde jedno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami a jedno dítě v režimu individuálního vzdělávání.

Základní škola je málotřídní s pěti ročníky prvního stupně. V době inspekční činnosti bylo ve dvou třídách zapsáno 21 žáků z celkové kapacity 60, jeden žák je vzděláván v zahraničí. V první třídě jsou vyučováni žáci 1. a 2. ročníku, ve druhé 3., 4. a 5. ročníku. Vzdělávání je vedeno podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Já jsem* (dále ŠVP ZV).

Zájmové vzdělávání je realizováno podle Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání, který je zaměřen na výchovu účastníků ke smysluplnému trávení volného času a k aktivní seberealizaci. Do jednoho oddělení školní družiny bylo přihlášeno všech 21 žáků školy (celková kapacita je 25). Činnost probíhá v ranních i odpoledních hodinách.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy působí ve své funkci od 1. 1. 2015. Má zpracovanou koncepci rozvoje školy; ta je formulována obecně a v důsledku toho je další plánování spíše intuitivní. Řízením mateřské školy pověřila zástupkyni ředitelky, která se podílí na zabezpečení provozu a vedení vzdělávacího procesu v mateřské škole a částečně zajišťuje i administrativní záležitosti školy. Kontrolní a evaluační činnost je nastavená, založená zejména na osobním kontaktu vedení školy se zaměstnanci, v pedagogické oblasti jsou občas realizovány hospitace. Záznamy z hospitací obsahují hlavně popis průběhu vzdělávání a stanovené cíle, méně již závěry a odborná doporučení týkající se kvality výuky. To se odráží hlavně v organizaci činností a používaných formách vzdělávání v mateřské škole, které nejsou zcela v souladu se současnými trendy předškolního vzdělávání.

Pedagogický sbor školy je kvalifikovaný. Někteří pedagogové mají částečné úvazky jako školní asistentky. Jedna učitelka základní školy část svého úvazku také vyučuje v mateřské škole. Odborné znalosti zaměstnanců jsou rozšiřovány dalším vzděláváním. Snaha všech zúčastněných o vytváření partnerského prostředí a přátelské vztahy mezi zaměstnanci podporuje příjemné učební prostředí. Celkové sociální klima školy kladně ovlivňuje také její menší velikost a rodinná atmosféra.

Všechny součásti školy sídlí v jedné budově. Prostorné učebny základní školy jsou nově vybavené výškově stavitelným nábytkem, který však nebyl vždy přizpůsoben velikosti žáků. Ke zkvalitnění vzdělávacího procesu přispělo nové vybavení digitální technikou. Pro činnost školní družiny je vyhrazena menší třída, která v čase oběda slouží jako školní jídelna pro žáky. Využívány jsou i další prostory školy, zejména jedna z kmenových učeben, vybavená relaxační částí s hrami, hračkami a čtenářskou dílnou. Prostory mateřské školy jsou členité (herna, ložnice, umývárna, šatna), často vhodně využívané k pohybovým aktivitám dětí. K dispozici škola má také venkovní prostory s vybavenou školní zahradou a altánem, který v době příznivého počasí slouží jako venkovní učebna. Prostředí školy působilo čistě a esteticky, k čemuž přispívá tematická výzdoba, na které se podílejí svými výrobky děti i žáci.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Realizovaný ŠVP PV zohledňuje prostředí a možnosti školy, obecně vypovídá o její koncepci a cílech vzdělávání zaměřených na podporu rozvoje osobnosti dětí. Integrované bloky respektují jednotlivé vzdělávací oblasti. Následné rozpracování do konkrétní nabídky však nezohledňuje vždy všechny oblasti, plánované aktivity jsou někdy diferencovány s ohledem na věk dětí, ale ne podle jejich individuálních možností a potřeb.

Vzdělávání v mateřské škole probíhalo v klidné a vstřícné atmosféře. Ve vztazích mezi dospělými a dětmi se projevovala vzájemná důvěra, zdvořilost a pomoc. Styl práce učitelk byl podporující a empatický. Připravená ranní nabídka byla zaměřena hlavně na výtvarné činnosti, méně na didaktické aktivity. V hlavním vzdělávacím čase probíhaly činnosti převážně frontálně, s minimálním zohledňováním různého věku dětí, což někdy vedlo k menší pozornosti a zájmu některých z nich. Děti také neměly možnost výběru z nabízených činností, plnily úkoly podle pokynů učitelky, neměly možnost ovlivnit čas ani způsob naplnění stanovených úkolů. Průběžně si vytvářely základní povědomí o širším přírodním, kulturním i společenském prostředí. V přirozených situacích se učily správnému sociálnímu chování a rozvíjely také pozitivní a respektující vztah k druhým lidem. V průběhu dne bylo uplatňováno a vyžadováno dodržování společenských pravidel, zdvořilé chování a šetrné zacházení s hračkami a pomůckami. Při stolování byla ve velké míře podporována a rozvíjena samostatnost a sebeobsluha dětí, starší používaly příbor. V denním programu byla částečně respektována individuální potřeba odpočinku jednotlivých dětí. Namísto odpočinku na lůžku připravuje jedna učitelka pro starší děti denně aktivity zaměřené na přípravu dětí pro vstup do základní školy. Tyto aktivity jsou ale realizovány ihned po obědě, děti mají minimální možnost relaxace a odpočinku.

Projevy a výkony dětí učitelky v průběhu dne oceňovaly, částečně je vedly i k sebehodnocení. K efektivnímu formativnímu hodnocení však nedocházelo (dětem nebyla poskytována konkrétní zpětná vazba k jejich vzdělávacímu pokroku). Potřeby a možnosti jednotlivých dětí učitelky zohledňovaly spíše nahodile, bez patrného cíleného působení vycházejícího z pedagogické diagnostiky.

Náležitá péče je věnována dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami, které je přirozeným způsobem včleňováno a zapojováno do kolektivu. K tomu přispívá i účelná spolupráce vyučujících s asistentkou pedagoga.

Sledované hodiny v základní škole byly většinou promyšlené, metody a formy výuky převážně podporovaly dosažení vzdělávacího cíle. V úvodních částech hodin některé učitelky zařadily zdařilou motivační složku. Nízký počet žáků umožňoval častý individuální přístup učitelk k nim, občas byla využita pomoc starších žáků mladším. Zejména v hodinách přírodovědných předmětů žáci prakticky řešili různé úkoly, zkoumali, pozorovali a porovnávali předměty s využitím množství názorného materiálu a didaktických pomůcek. V několika hodinách byly významnou součástí relaxační aktivity s motivačními říkankami a pestrými činnostmi. Vzhledem k výuce více ročníků současně žáci vždy část hodiny pracovali samostatně. Bylo zřejmé, že jsou na samostatnou činnost zvyklí. Pro ty, kteří zadané úlohy vypracovali rychleji, měly učitelky připravené další úkoly. Zájem o předmět některé učitelky podporovaly zařazováním praktických situací, zajímavostmi a propojením učiva s reálným životem s využitím znalostí žáků. Učitelky většinou žáky průběžně podněcovaly k úspěšnému splnění úlohy, podporovaly je k dosažení cíle. Vzájemná komunikace byla vždy přátelská, pozitivní, vstřícná. Náročná výuka ve spojení tří ročníků byla v části hodin méně efektivní - žáci často plnili stejné úkoly pouze s částečným rozlišením. Zdlouhavé řešení úloh vedlo občas ke snížení pozornosti a aktivity žáků. Méně

častá byla také diferenciací učiva ve výchovných předmětech. V několika hodinách výuku vhodně podpořily digitální technologie, efektivní bylo zejména procvičování učiva žáky na tabletech. Vyučovací hodiny byly většinou uzavřeny shrnutím učiva a pochvalou práce žáků, ne vždy bylo uplatněno sebehodnocení či vzájemné hodnocení žáků.

Ve školní družině měli žáci po dopoledním vyučování dostatečný prostor pro odpočinek, relaxaci i rozvoj nadání. Vychovatelka připravila činnosti v souladu s potřebami žáků mladšího školního věku, dařilo se jí vhodně kombinovat organizované i spontánní činnosti. Množství pestrých aktivit uvnitř budovy je denně doplňováno relaxačním pobytem účastníků venku. V rámci školní družiny probíhá zájmový kroužek *Klub zábavného procvičování*, do něhož jsou přihlášení všichni účastníci. Je v něm rozvíjeno jejich logické myšlení, podporováno samostatné myšlení, což se následně pozitivně odráží ve vzdělávání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Mateřská škola podporuje rozvoj osobnosti dětí, směřuje k naplňování klíčových kompetencí. Pedagogické pracovnice sledují vývoj jednotlivých dětí na základě jejich projevů, informace jsou registrovány, ale ne průběžně, pouze dvakrát ročně. Není zřejmé, jak se se získanými informacemi dále pracuje, výsledky nejsou cíleně využívány při plánování individualizované vzdělávací nabídky. Učitelky vychází zejména z vlastní znalosti dětí a využívají ji k uplatnění vhodného přístupu v aktuálním pedagogickém působení.

V průběhu hospitací se děti projevovaly přirozeně, aktivně se zapojovaly do činností. Přátelské prostředí významně přispívá k otevřené komunikaci dětí mezi sebou i s dospělými. Děti se přizpůsobovaly danému režimu i stanoveným třídním pravidlům. Měly základní povědomí o okolním světě a jeho dění, o rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách prostředí a počasí. Chápaly hlavní číselné a matematické pojmy a prakticky je používaly. Při pohybových činnostech zvládaly základní dovednosti a prostorovou orientaci, uměly pracovat s různorodým výtvarným materiálem. Uplatňována byla pravidla slušného chování, děti měly zafixováno používání zdvořilostních výrazů. Velmi samostatně byly při sebeobslužných činnostech a při stravování. Plně však nejsou dětmi uplatňovány kompetence k řešení problémů, neboť vzdělávací proces méně počítá s jejich samostatným rozhodováním a odpovědností za svá rozhodnutí. Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami bylo včleněno do kolektivu, zapojovalo se do společných aktivit, všemi dětmi bylo přirozeně akceptováno.

Vycházkami do okolí a pobytem na školní zahradě je rozvíjena fyzická zdatnost a obratnost dětí, podporován je jejich kladný vztah k životnímu prostředí. Škole se daří rozvíjet u dětí i pocit sounáležitosti s místem, ve kterém žijí, a rozšiřovat jejich povědomí o blízkém okolí.

V základní škole mají učitelky nastavený systém ověřování znalostí žáků vlastními evaluačními nástroji. Podle potřeby zadávají prověrky, testy, diktáty či pětiminutovky. Žáky obvykle klasifikují a známku doplňují slovním komentářem. Ve sledovaných hodinách byli žáci hodnoceni zejména slovně, převážně motivačně pozitivně. Ve školním roce 2020/2021 všech 20 žáků prospělo s vyznamenáním, nebyla udělena žádná snížená známka z chování.

Školním rokem prolínají různé aktivity vhodně podporující realizaci školního vzdělávacího programu, např. exkurze do nemocnice ke *Dni zdraví*, návštěva *Záchranné stanice a ekocentra Pasička* včetně následné besedy, třídění odpadů. Přirozenou součástí vzdělávacího procesu jsou témata prevence rizikového chování a bezpečnosti dětí a žáků. Funkční je spolupráce se školskými poradenskými zařízeními v Chrudimi a v Hlinsku,

Speciální základní školou a praktickou školou Skuteč a s dalšími organizacemi (městská policie, BESIP aj.).

Propojení základní školy, mateřské školy a školní družiny umožňuje realizaci společných aktivit dětí a žáků (vzájemné návštěvy, organizace školních a mimoškolních akcí) a zmírnění adaptačních obtíží po zahájení povinné školní docházky. Škola klade důraz také na spolupráci s rodiči. Zákonní zástupci žáků jsou o výsledcích vzdělávání informováni průběžně prostřednictvím žakovských knížek, při třídních schůzkách za účasti žáka (triády). Využíván je i interní elektronický systém školy, kde jsou zákonní zástupci informováni o probíraném učivu, k dispozici mají videodeníky s pracemi svých dětí. Ve zvýšené míře je nyní používána forma elektronické komunikace, množství informací nabízejí webové stránky školy. Pro prezentaci slouží také dvě vývěsky před školou. K vytváření povědomí dětí i žáků o jejich vlastní sounáležitosti se společností napomáhá spolupráce s místními spolky a akce pořádané i pro veřejnost.

Závěry

Vývoj školy

- Zkvalitněny byly materiálně technické podmínky školy,
- při realizaci vzdělávacího procesu v mateřské škole přetrvává, že jsou minimálně uplatňovány současné trendy předškolního vzdělávání,
- dále v mateřské škole přetrvává to, že nastavený systém monitorování a zaznamenávání výsledků vzdělávání dětí není průběžný a jeho výsledky nejsou používány k cílené individualizaci vzdělávacího procesu.

Silné stránky

- Přátelská atmosféra školy a podporující přístup pedagogů, které přispívají k vytváření pozitivního prostředí vzdělávacího procesu v mateřské i v základní škole,
- nízké počty žáků ve třídách základní školy, což podporuje uplatňování individuálního přístupu učitelů k žákům,
- užívání didaktických pomůcek a názorného materiálu ve většině vyučovacích hodin v základní škole.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Při vzdělávání v mateřské škole převládá frontální způsob výuky a didaktická nabídka není založena na vlastním výběru a aktivitě dětí,
- dokumentace osobních vzdělávacích pokroků dětí není zcela funkční - nejsou stanoveny konkrétní pedagogické záměry, které by podpořily dosahování kvalitních vzdělávacích výsledků u každého dítěte,
- ve výchovných předmětech v základní škole je méně častá diferenciací učiva spojených ročníků,
- výškově stavitelný nábytek v základní škole nebyl vždy přizpůsoben výšce žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zařazovat při plánování vzdělávací nabídky v mateřské škole všechny vzdělávací oblasti; vzdělávací nabídku diferencovat s ohledem na věk i individuální možnosti jednotlivých dětí,

- organizovat činnosti dětí v mateřské škole tak, aby vzdělávání vycházelo z potřeb a zájmů dětí, podněcovány byly k vlastní aktivitě, měly možnost zapojit se do organizace a přípravy činnosti, samostatně řešily problémové situace,
- zaměřit další vzdělávání učitelek v mateřské škole na současné trendy předškolního vzdělávání, pedagogickou diagnostiku a individualizaci vzdělávacího procesu; realizovat hospitace v jiných mateřských školách,
- podporovat efektivní učení používáním formativního hodnocení a vést děti a žáky k sebehodnocení - využívat k tomu různé metody a formy,
- diferencovat častěji v základní škole obtížnost učiva výchovných předmětů podle ročníků,
- přizpůsobit výšku žakovského nábytku v základní škole výšce žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 25. 10. 2021
2. Výjimka z nejnižšího počtu žáků základní školy ve školním roce 2021/2022 ze dne 15. 6. 2021
3. *Plán DVPP a Dlouhodobý plán DVPP na školní rok 2021/2022*
4. Hodnocení individuálních výsledků vzdělávání dětí, školní rok 2021/2022
5. Přehled docházky dětí, školní rok 2021/2022
6. Rozpis přímé pedagogické činnosti učitelek mateřské školy, školní rok 2021/2022
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Já jsem* s poslední aktualizací k 24. 8. 2020
8. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání *My jsme malí šikulové*, platný od 1. 9. 2017, s poslední úpravou ke dni 1. 9. 2021
9. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání s účinností od 1. 9. 2019
10. Školní řád základní školy s účinností od 1. 9. 2020
11. Školní řád mateřské školy s účinností od 1. 9. 2020
12. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 1. 9. 2021
13. Třídní knihy, školní rok 2021/2022
14. Dokumentace k bezpečnosti dětí a žáků
15. Zápisní listy, školní rok 2021/2022
16. Přehled výchovně vzdělávací práce, školní rok 2021/2022

17. Výroční zpráva školy za školní rok 2020/2021
18. Školní matrika, školní rok 2021/2022
19. Minimální preventivní program pro základní vzdělávání pro školní rok 2021/2022
20. Vlastní hodnocení školy za školní rok 2019/2020 (mateřská škola)
21. Rozvrhy hodin, školní rok 2021/2022
22. Pedagogické rady, školní roky 2020/2021 a 2021/2022
23. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2021/2022
24. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-253/15-E

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Milena Pokorná, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Milena Pokorná v. r.

PaedDr. Marta Hunalová, školní
inspektorka

Marta Hunalová v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Eva Nováková v. r.

V Pardubicích 15. 12. 2021

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Kateřina Odstrčilová, ředitelka školy

Kateřina Odstrčilová v. r.

Ve Žďárci u Skutče 17. 12. 2021